SAFVAN BİN SÜLEYM

Tabiînden tanınmış bir hadîs âlimi. Künyesi için Ebû Abdullah ve Ebû Haris rivâyetleri vardır. Doğum târihi bilinmemektedir. 132 (m. 749) târihinde Medîne-i münevverede vefât etmiştir. Hadîs ilminde sika (güvenilir) bir âlimdir. İbn-i Ömer, Enes bin Mâlik, Abdurrahmân bin Ganem, Ebû Ümâme bin Sehl, İbn-i Müseyyeb, Ebû Seleme bin Abdurrahmân, Atâ bin Yesâr ve daha başka büyük zâtlardan (r.anhüm) hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Ondan da, Zeyd bin Eslem, İbn-i Münkedir. Mûsâ bin Ukbe, İbn-i Cüreyc ve başka âlimler (r.anhüm) hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Meşhûr altı hadîs kitabında rivâyet ettiği hadîs-i şerîfler mevcûttur.

Hakkında âlimlerin buyurdukları: Ahmed bin Hanbel (radıyallahü anh): “Âbidlerin (çok ibâdet edenlerin) seçilmişlerinden olup, rivâyet ettiği hadîs-i şeriflere güvenilebilen bir âlimdir.”

Derler ki: “Çok secde ettiğinden alnı yüzülmüştür.”

Ebû Damre: “Onu öyle gördüm ki, eğer ona yarın kıyâmet kopacak deselerdi, onun daha fazla ilâve edeceği bir ameli olmazdı. Ya’nî ibâdet için, gücünü sonuna kadar sarf ederdi.”

Ya’kub bin Şeybe (radıyallahü anh): “O, mazbut, ibâdetle meşhûr bir âlimdir” der. Derler ki: “O, geceleri çok namaz kıldığı için ayakları şişerdi.”

Abdülazîz bin Ebî Hâzim: “Mekke’ye kadar deveyle beraber gittik. Dönünceye kadar yattığını görmedim” dedi.

Safvân bin Süleym’in (radıyallahü anh) rivâyet ettiği hadîs-i şerîflerden ba’zıları:

Sa’îd bin Yesâr’dan rivâyet etti. Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdu ki: “Kişi arkadaşının dîni üzeredir. Öyleyse, sizden birisi dostluk kuracağı kimseyi iyi seçsin.”

Süleymân bin Yesâr’dan rivâyet etti: Resûlullah efendimiz buyurdu: “Allahü teâlânın huzûrunda nûrdan bir direk vardır. Kul, “Lâ ilahe illallah (Allahü teâlâdan başka ilâh yoktur)” dediği zaman, bu direk, sallanır. Allahü teâlâ, “Dur, sakin ol” buyurur. Fakat o, “Yâ Rabbi! Bu güzel sözü söyliyeni affetmeden nasıl sakin olur, dururum” der. Bunun üzerine Allahü teâlâ “Ben onu af ve mağfiret ettim” buyurunca, direk sakinleşir ve durur.”

Ebû Seleme’den bildirdi. Peygamberimiz buyurdu: “Kıyâmet günü her göz ağlıyacaktır. Fakat, Allahü teâlânın haram kıldıklarına bakmayan, Allah için uykusuz kalan, Allah korkusundan ağlayan gözler, ağlamayacaktır.”

Enes bin Mâlik’ten rivâyet etti: Peygamber efendimiz buyurdu: “Bir hurma parçasını sadaka olarak vermekle bile olsa, Cehennemden kendinizi koruyunuz.”

“Hayatınız boyunca, hayır olan şeyleri öğreniniz. Allahü teâlânın rahmetinden olan, lütuf ve ihsânlarının, peşine düşünüz, bunları isteyiniz. Çünkü, Allahü teâlânın bu lütuf ve ihsânlarına, O’nun dilediği kullar kavuşur. Allahü teâlâdan örtülecek yerlerinizi örtmesini ve korkularınızı gidermesini dileyiniz.”

Ebû Damra Enes bin Iyâd anlatır: Ramazan veya kurban bayramıydı. Safvân bin Süleym eve gitti. Yanında, bir fakîr vardı. Ona ekmek ve yağ verdi. Fakîr gitti. Sonra, tekrar geldi. Safvân (radıyallahü anh). İkinci defa niçin geldin deyip, onu kovmadı. Kalktı, yanına gidip, bir dînâr daha verdi.

Ebî Kesîr bin Yahyâ anlatır: Süleymân bin Adülmelik Medîne-i münevvereye gelmişti. Ömer bin Abdülazîz ise orada vâli olarak bulunuyordu. Öğle vakti namazlar kılınınca, Süleymân bin Abdülmelik, mihraba yaslandı. Cemâate döndü. Tanımadığı halde gözü Safvân bin Süleym’e ilişti. Ömer bin Abdülazîz’e “Ey Ömer! Şu zât çok ağırbaşlı duruyor, kimdir?” deyince, O da “Ey mü’minlerin emîri! Bu, Safvân bin Süleym’dir” dedi. Bunun üzerine Süleymân bin Abdülmelik, hizmetçisine: “İçinde beşyüz dînâr bulunan bir kese getir” dedi. Hizmetçi keseyi getirince, ona, bir kenarda namaz kılmakta olan Safvân bin Süleym’i göstererek, o bir kese dînârı gidip ona vermesini emretti. Hizmetçi dosdoğru Safvân’ın (radıyallahü anh) yanına gitti. Fakat o sırada namaz kılıyordu. Selâm verip namazını bitirince, halifenin hizmetçisini görüp “Bir ihtiyâcınız mı vardı?” diye sordu. Hizmetçi: “Mü’minlerin emîri, bana, seni tarif edip, bu keseyi vermemi emretti. Kesenin içinde beşyüz dînâr vardır. Bununla çoluk çocuğunun ihtiyâcını gidermeniz için gönderdi” dedi. Bunun üzerine Safvân (radıyallahü anh): “Bir yanlışlık olmasın. Belki başkasına göndermiştir” dedi. Hizmetçi: “Sen Safvân bin Süleym değil misin?” diye sorunca, Safvân (radıyallahü anh): “Evet” dedi. Hizmetçi: “Tamam, yanlışlık yok, emîr-ül-mü’minîn’in tarif ettiği zât sizsiniz” dedi. Bu sefer Safvân hazretleri halifenin hizmetçisine, “İstersen sen bunu iyice bir öğren de gel” dedi. Hizmetçi: “Öleyse sen şu keseyi tutuver, ben gidip geleyim” deyince; “Hayır tutmam. Eğer tutarsam onu almış olurum. Fakat sen git, bir araştır bakalım” dedi. Halifenin hizmetçisi gidince, Safvân hazretleri de, nalınlarını alıp, Mescid-i Nebevî’den çıkıp, gitti. Süleymân bin Abdülmelik oradan ayrılıp, gidinceye kadar, Medîne-i münevverede görünmedi. Süleymân isminde bir zât şöyle anlatır: Şamlı birisi gelmişti. “Safvân bin Süleym’i görmek istiyorum. Çünkü, rü’yâmda onun Cennete girdiğini gördüm” dedi. Safvân’a ne yaptın da o ni’mete kavuştun? diye sorulunca, bir gömlek yüzünden olabilir, dedi. Yakınları ona, bu gömlek mes’elesinin mâhiyeti nedir? anlat, dediler. O da: “Soğuk bir kış gecesinde, Mescid-i Nebevî’den çıkmıştım. Üzerinde elbisesi olmayan birfakîr ile karşılaştım. Üzerimdeki gömleği çıkarıp, ona giydirdim” dedi.

Safvân bin Süleym hazretleri anlattı: Birgün Abdullah bin Hanzala’ya (Uhud’da şehîd olup, meleklerin yıkadığı bir Sahâbînin oğlu) şeytan görünüp, “Beni dinlersen sana birşey öğretirim” dedi. Hanzala (radıyallahü anh) “Senin öğretmene ihtiyâcım yoktur” diye cevap verdi. Bunun üzerine şeytan, “Ben söyliyeceğim. İster dinle, ister dinleme” deyip, şunları söyledi: “Ey Abdullah bin Hanzala! Allahü teâlâdan

başkasından isteme. Kızdığın zamanki hâline bak, ne durumlara girersin, işte o zaman, ben sana hâkim olurum.”

¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾

1) Hilyet-ül-evliyâ cild-3, sh. 158

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-4, sh. 425

3) Tezkiret-ül-Huffâz cild-1, sh. 134

4) El-Menhel-ül-azb-ül-mevrûd cild-1, sh. 277